

AC-1104

agenda

Betreft	124e vergadering van het Audit Committee VWS
Vergaderdatum en tijd	27 augustus 2021
Vergaderplaats	Schriftelijke ronde

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

[Redacted]
[Redacted]

Datum
27 augustus 2021

Nummer
124
Kenmerk

Aantal pagina's
1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Agendapunten

1. Verslag Audit Committee van 16 juli 2021 (AC-1105)
De leden van het AC wordt gevraagd om in te stemmen met het verslag. Het verslag en de nota van FEZ aan de bestuursraad over de korte termijnmaatregelen (AC-1102) zullen daarna aan de bewindspersonen worden gestuurd.
2. Memo conceptmonitor Verbeteringen Financieel Beheer VWS (AC-1106)
*Het memo met daarbij de conceptmonitor zal komende week met de CFA's, de externe leden van het AC en de ADR worden besproken. De uitkomsten van de KPMG-review zullen nog worden meegenomen in oktober en richting de Tweede Kamer. Het doel van de monitor is te sturen op de VWS-bedrijfsvoering, waarmee de belangrijkste onderwerpen die in de rapporten van de ADR, Rekenkamer en uit de debatten met de Tweede Kamer worden geadresseerd.
Het AC wordt gevraagd om eventuele input schriftelijk mee te geven, zodat deze kan worden meegenomen in de versie van de monitor die in oktober naar de Kamer zal worden verzonden.*

Audit Committee

AC-1105

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling, Financieel
Beleid en Beheer

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

verslag

Betreft 123^e vergadering van het Audit Committee VWS
Vergaderdatum en tijd 16 juli 2021 13:45 tot 14:30 uur
Vergaderplaats Webex

Datum
16 juli 2021

Nummer
AC-123

Aantal pagina's
3

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Aanwezig: [redacted]

Afwezig: [redacted]

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij meldt dat mw. [redacted] en dhr. [redacted] afwezig zijn. Er zijn geen nadere mededelingen.

2. Verslag van AC 21 mei 2021

Reeds eerder vastgesteld via een schriftelijke ronde.

3. Terugblik op technische briefing VWS (11 juni 2021) en WGO VWS (23 juni 2021)

Dhr. [redacted] blikt terug op de technische briefing aan de vaste Kamercommissie VWS en het wetgevingsoverleg over het jaarverslag en de Slotwet 2020 VWS. Samen met de collega's van de ADR zijn de Kamerleden van de commissie VWS voorzien van een nadere toelichting op het jaar 2020 en feitelijke informatie die hieraan ten grondslag ligt. VWS heeft veel vragen beantwoord ten behoeve van dit debat. Daarnaast is verbetering in 2021 beloofd aan het hand van het verbeterplan en dat de financiële functie wordt versterkt. Dhr. [redacted] voegt toe dat VWS en ADR het eerlijke verhaal hebben verteld aan de hand van objectieve beelden. Hij meldt ook dat hij positieve reacties heeft gehad over de verstrekte informatie en duiding.

4. Nota FEZ aan Bestuursraad VWS

De voorzitter meldt dat de voorliggende nota die ochtend in de Bestuursraad is besproken en vraagt dhr. [redacted] om een nadere toelichting.

Dhr. [redacted] licht toe dat FEZ waarneemt dat bij die directies die door COVID onder druk staan ook het financieel beheer onder druk staat. FEZ denkt dat er

meer mogelijkheden zijn om rechtmatig te handelen op die maatregelen. Hij geeft als voorbeeld dat hij die week een zevental afwijkingverzoeken heeft ontvangen van de aanbestedingsregels. Hij wijst ook op de noodzaak om de regels voor de garantieverstrekking en de voorschotverlening na te leven. Deze kunnen namelijk niet hersteld worden.

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwik. Fin. l Beleid en
Beheer

Datum
16 juli 2021

Nummer
AC-123

Dhr. [REDACTED] vraagt of met de bespreking van de nota in de bestuursraad voldoende druk op de organisatie is gewaarborgd om de in de nota genoemde punten te verbeteren. Dhr. [REDACTED] is van oordeel dat de intenties binnen VWS adequaat zijn. Het vergt met name veel acties om in de VWS-organisatie de verbinding te leggen tussen de besluitvorming op het niveau van de Bestuursraad en de directies te adviseren te en ondersteunen om rechtmatig te handelen waar dat mogelijk is. Daarnaast is het ook zo dat door de grotere aandacht voor art. 2:27 lid 2 van de Comptabiliteitswet ook de interpretatie meer aandacht krijgt. Het artikel dient een veel bredere toepassing te krijgen voor al het nieuwe beleid om ook daarover het parlement te informeren en een Incidentele Supplettoire Begroting aan het parlement aan te bieden.

Dhr. [REDACTED] vraagt of er planbare onzekerheden zijn, onzekerheden die je nu al aan kan zien komen met oog op verrassingsreductie. Dhr. [REDACTED] beaamt dit en voegt hieraan toe dat dit al gebeurd waar dit kan. De voorzitter meldt dat FEZ bij de MT's van de directies en de DG's langs zal gaan. FEZ zal hierbij concrete cases gebruiken ter illustratie. Veranderingen in de werkwijze moet je bij herhaling doen.

Dhr. [REDACTED] vraagt of de nota als zodanig is vastgesteld of dat de bestuursraad in afwijking heeft besloten. De voorzitter beaamt dat de nota zonder uitzondering is vastgesteld. Mw. [REDACTED] zegt dat zij in haar rol als eigenaar zich hier ook voor inzet. Zij wordt echter ook nog met doorwerkingen van beslissingen uit het verleden geconfronteerd die leiden tot onrechtmatigheden in 2021.

Dhr. [REDACTED] suggereert om in de voortgangsrapportages, waar mogelijk, aandacht te besteden aan de na-ijleffecten van maatregelen vanuit eerdere jaren (waaronder staatssteun).

De voorzitter meldt dat in de bestuursraad ook is afgesproken dat de drie bewindspersonen ook worden geïnformeerd over de nota. Aangezien zij ook een verantwoordelijkheid hebben in het gedrag richting de organisatie, zodat helder is dat het niet alleen een ambtelijke aangelegenheid is, maar ook een politieke.

5. Voortgang programma verbetering financieel beheer

Mw. [REDACTED] geeft een toelichting van de voortgang. Veel is al bij het vorige agendapunt besproken. FEZ wil veel nadruk leggen op het cultuuraspect als voorwaarde om de verbeteringen structureel te borgen. Daarnaast wil het memo aangeven waar VWS de inspanning op wil doen: herstelwerk 2020 oppakken, begrotingsonrechtmatigheden voorkomen, een getrouw beeld schetsen, de uitvoering rechtmatig doen en de financiële functie versterken. En dat alles uiteindelijk structureel borgen. De werving verloopt voorspoedig zelfs tot het punt van arbeidsvoorwaarden gesprekken. Dit gaat ook in het najaar weer gebeuren. Direct na de vakanties zal voornamelijk vanuit het programma gewerkt worden aan een adequate sturing en monitoring van het programma.

Dhr. [REDACTED] roept op om verhoudingsgewijs niet zoveel aandacht te besteden aan het verantwoorden, dat de inspanningen vooral in de verantwoording gaan zitten en aan de uitvoering van het programma nauwelijks toegekomen wordt. Hij wijst op het belang van uniforme rapportages en uniformiteit in de governance. Pas op voor niet teveel lagen in de besluitvorming.

Secretaris Generaal
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikk. Fin.I Beleid en
Beheer

Dhr. [REDACTED] wijst ook op een goede balans tussen een goede monitor en een lean-insteek. Meld daarin wat goed gaat en wat bijsturing behoeft.

Datum
16 juli 2021

Nummer
AC-123

Dhr. [REDACTED] vraagt wanneer de klankbordgroep bijeen komt. Mw. [REDACTED] antwoordt dat deze kort na het zomerreces belegd zal worden.

De voorzitter geeft aan na de zomer een notitie op te leveren waarin ingegaan wordt wat gedaan kan worden om de subsidieproblematiek te doorbreken. Daarnaast zal FEZ met andere stelseldepartementen in gesprek gaan of de financieel beheerproblematiek te maken heeft met interne sturing of met andere factoren. Hij vraagt ook om de ADR daarop te reflecteren. Dit valt overigens buiten de scope van het verbeterprogramma.

6. Rondvraag en sluiting

AC-1106

memo

Conceptmonitor (Financieel) Beheer VWS

Inleiding

De voorliggende huidige conceptmonitor is bedoeld om in den brede het AC en de TK te informeren over het beheer binnen het ministerie van VWS. Naast inzicht bieden in de doelen vanuit het Programma Verbetering Financieel Beheer VWS worden ook andere bedrijfsvoeringsaspecten meegenomen. Het betreft hier nadrukkelijk een eerste opzet van de monitor en we willen ruimte laten voor een groeiproces zodat indicatoren ook aangevuld c.q. vervangen kunnen worden als blijkt dat ze onvoldoende beeld geven van de verbeteringen c.q. inzicht bieden in de gestelde doelen. De huidige conceptmonitor sluit aan bij de huidige situatie en wat VWS op dit moment weet. Immers, de externe review op het programmaplan vanuit KPMG is nog gaande. Daarmee moet relevante feedback op de indicatoren over de financiële processen en over de mogelijke invloed op de cultuur nog een plek krijgen. Een aangepaste monitor zullen we voorleggen voordat deze naar de Kamer wordt verzonden.

Context

De context waarbinnen dit ijkpunt is opgesteld heeft als achtergrond het jaar 2020 en tegelijkertijd ook een coronacrisis die nog niet voorbij is met uitgaven en verplichtingen die vanuit 2020 een na-ijleffect hebben. De druk op het departement is daarnaast ook in 2021 nog hoog. Op dit moment, met de 11^e ISB 2021 in wording, zijn de corona gerelateerde begrote uitgaven en verplichtingen circa € 12 miljard. Met het nog niet bedwongen zijn van het coronavirus is de druk op het departement en daarmee op zowel de financiële als de beleidsfunctie onverminderd hoog.

Binnen die context probeert VWS het parlement juist en tijdig te informeren, herstelacties uit te voeren, de financiële administratie stapsgewijs te verbeteren om sneller te komen tot een getrouw beeld van de coronagerelateerde uitgaven, de financiële capaciteit uit te breiden met 20-25 FTE en wordt momenteel een review uitgevoerd op het verbeterplan en een advies opgesteld om het beheer binnen de VWS organisatie structureel te borgen door KPMG.

VWS voert graag het gesprek met de Kamer over het ijkpunt dat in deze voortgangsrapportage is opgenomen en ziet dat gesprek in de lijn van het leerproces dat de komende jaren de basis zal zijn voor het verbeteren van het beheer van de VWS-organisatie. Het betreft dan niet alleen het financieel beheer, maar ook het subsidie- en inkoopbeheer.

SG

Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Datum

25 augustus 2021

Aantal pagina's

5

Ijcpunt 2020: inhoudelijk

Mede naar aanleiding van de rapporten van de Rekenkamer en de ADR en in de debatten met de Tweede Kamer is een aantal onderwerpen naar voren gekomen die in deze eerste monitor de basis vormen. Deze onderwerpen vormen ook de basis waarop VWS wil sturen op de brede bedrijfsvoering en daarmee structureel een verbetering wil bereiken op het (financieel) beheer. Het betreft:

- Financieel beheer: informatie- en budgetrecht van het parlement (art. 2:27 lid CW); tijdige en juiste financiële administratie;
- subsidiebeheer inclusief staatsteuntoetsen);
- Inkoopbeheer; waaronder ook voorraadadministraties en prestatieverklaringen; Informatiebeveiliging
- Structurele borging: beheersings- en controlemechanismen binnen VWS;

Van daaruit is er in deze monitor voor gekozen om maatregelen te treffen die ingaan op die aspecten zowel voor de korter termijn als structureel, met dien verstande dat het cultuuraspect op dit moment in onderzoek is en nog geen plek heeft in deze versie van de monitor.

Financieel beheer: informatie- en budgetrecht van het parlement (art. 2:27 lid CW)

Hierbij dient gedacht te worden aan maatregelen om tijdig beide Kamers over nieuw en aanpassingen van beleid te informeren en het tijdig indienen van Incidentele Suppletoire Begrotingen (met een verwijzing naar art. 2:27 lid 2 CW). Daarnaast is het van belang om bij het verstrekken van garanties de Kamer voorafgaand aan het verstrekken een toetsingskader te sturen en hiervan een actueel register bij te houden. Ten aanzien van voorschotverlening (niet-subsidies) boven de € 500.000 een bankgarantie te vragen en rente in rekening te brengen tenzij de minister van Financiën schriftelijk heeft ingestemd met de afwijking hiervan.

Tijdige en juiste financiële administratie

Aanpassingen in de financiële administratie tijdig en juist opnemen teneinde een getrouw beeld te kunnen geven. Hiernaast dient de kennis van de comptabele wet- en regelgeving te worden vergroot (kennisbank en workshops/trainingen). Dit moet onder andere leiden tot minder correctieboekingen, met name in de periode waarin het jaarverslag wordt opgesteld.

Subsidiebeheer en staatsteuntoets¹: rechtmatigheid

Hierbij moet gedacht worden aan het integrale overzicht op centraal niveau van het verloop van de staatssteunproblematiek per categorie, staatssteuntoets correct uitgevoerd (gebruik van actuele staatsteuntoetsen, het bewaken van de relatie met het activiteitenplan), adequaat werkend controle- en M&O-beleid (het hanteren van actuele risicoanalyses van de M&O-aspecten met proportionele maatregelen (ook voor voorschotten), controleerbare informatie- en verantwoordingsafspraken (ook voor bijdrageregelingen) en beargumenteerd afwijken van de adviezen van FEZ) en een actuele Signaleringslijst en M&O-register.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Datum
25 augustus 2021

¹ Staatssteuntoetsen vallen strikt genomen buiten de scope van het programma, maar vanwege het grote financiële belang van de onrechtmatigheden en onzekerheden in 2020 worden de staatssteuntoetsen hier ook vermeld.

Inkoopbeheer: rechtmatigheid

Hierbij dient gedacht te worden aan het volgen en registreren van de procedures van inkopen en afwijkingen, de afwegingen inkoop of subsidie en een actueel contractenregister.

SG

Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Inkoopbeheer: voorraadadministraties en prestatieverklaringen (herstelacties)

Hierbij dient gedacht te worden aan de herstelacties ten aanzien van de voorraadadministraties van de persoonlijke beschermingsmiddelen, de IC- en beademingsapparatuur, aanvullende verantwoordingsafspraken maken en de betrouwbaarheid van CORONIT als systeem om prestaties te verklaren met oog op rechtmatige betalingen.

Datum

25 augustus 2021

Structurele borging: beheersings- en controlemechanismen binnen VWS

Hierbij dient gedacht te worden aan maatregelen om de kwaliteit van de financiële administratie te verbeteren zoals het uitbreiden van het aantal FTE's in de financiële functie, het verder uitbouwen van de planning & controlcyclus door met de managementteams van de directies en de directeuren-generaal periodiek te spreken over hun bedrijfsvoering. Tevens dient de kennisbank volledig te zijn en aandacht te worden besteed aan workshops en trainingen.

Indicatoren

Op basis van bovenstaande komt VWS tot de volgende indicatoren:

1. Financieel beheer: begrotingsonrechtmatigheden

Informatie- en Budgetrecht van het parlement

- # ingediende ISB's;
- % verplichtingen in ISB's dat tijdig aan het parlement is gemeld.

Garanties en voorschotten

- % garanties en voorschotten conform regelgeving tot stand gekomen.

Financieel beheer: getrouw beeld

De ambitie ten aanzien van het getrouw beeld is dat de administratie een volledig en actueel beeld geeft:

- alle relevante rechtshandelingen zijn geboekt (scope);
- de boekingen zijn tegen de juiste bedragen in de administratie opgenomen (omvang);
- Minder correctieboekingen.

Indicatoren

- Vooruitbetalingen: % vooruitbetalingen dat tot voorschotboeking heeft geleid;
- Voorschotten: % dat een actueel beeld weergeeft;
- Vorderingen: % ouder dan 1 jaar is;
- Verplichtingen: % dat een actueel en feitelijk juist beeld geeft (juiste contractuele/verplichte bedrag, instrumentkeuze bevat;
- Correctieboekingen in P13 en P14: aantal en materiele omvang.

2. Subsidiebeheer (incl. staatssteun)

- Aanwezigheid van het integrale overzicht op centraal niveau van het verloop van de staatssteunproblematiek per categorie;

- Staatssteuntoetsen correct uitgevoerd (gebruik van actuele staatsteuntoetsen, het bewaken van de relatie met het activiteitenplan);
- Een actuele signaleringlijst en een actueel M&O-register;
- Een adequaat werkend M&O-beleid;
- Het hebben van robuuste risicoanalyses van de M&O-aspecten (met proportionele beheersingsmaatregelen (ook voor voorschotten);
- Een adequaat controlebeleid informatie- en verantwoordingsafspraken (ook voor bijdrageregelingen);
- Beargumenteerd afwijken van de adviezen van FEZ.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Datum
25 augustus 2021

3. *Inkoopbeheer*

- het volgen en registeren van de procedures van inkopen en afwijkingen;
- de afwegingen inkoop of subsidie is correct gemaakt;
- een actueel contractenregister.

Inkoopbeheer: herstelacties

De waarde van door VWS en het LCH ingekochte persoonlijke beschermingsmiddelen, IC-en beademingsapparatuur dient gevalideerd te worden zodat vastgesteld kan worden dat de door VWS uitgegeven middelen hebben geleid tot levering van goederen. Tevens dienen contracten adequate verantwoordingsafspraken te bevatten. Daarnaast is het van belang om CORONIT (als systeem om prestaties te verklaren met oog op rechtmatige betalingen) te valideren.

4. *Structurele borging*

Hieronder vallen het versterken van de kennis en kunde (volwaardig kennisnet), voldoende capaciteit (20/25 fte), maar ook volwaardig inrichten van een P&C-cyclus en risicogericht sturen en monitoren.

De conceptmonitor is in bijlage 1 opgenomen.

Vervolproces

De conceptmonitor zal met de CFA's, de ADR en het AC worden afgestemd, waarna de monitor in de voortgangsrapportage aan de Kamer zal worden gemeld (oktober). Tegelijkertijd zal per indicator een risicoanalyse worden opgesteld met de desbetreffende projectleiders. De monitor zal periodiek met de directie- en DG-MT's worden besproken en worden geagendeerd in het AC en de bestuursraad (afwijkingsrapportage).

Bijlage 1

Conceptmonitor (financieel) beheer VWS

	2020	2021	2022
1. Financieel beheer			
<i>Begrotingsonrechtmatigheden</i>			
- aantal ISB's ingediend			
- % verplichtingen tijdig gemeld aan parlement			
- % voorschotten en garanties correct verstrekt			
<i>Getrouw beeld</i>			
- % vooruitbetalingen = voorschot			
- % voorschotten geven actueel beeld			
- % vorderingen > 1 jaar			
- % verplichtingen dat een actueel en juist beeld geeft			
- Herstelboekingen: #/€			
2. Subsidiebeheer incl. staatssteun			
- Actuele registers en lijsten (staatssteun, signalering en M&O) aanwezig			
- % correct uitgevoerde staatssteuntoetsen			
- Aanwezigheid actueel M&O-register			
- % regelingen met een adequaat controlebeleid			
- % regelingen met een adequate risicoanalyse			
3. Inkoopbeheer			
- % correct gevolgde procedures (w.o. afwijkingen)			
- actueel contractenregister			
<i>Inkoopbeheer: herstelacties</i>			
- gevalideerde waarde inkopen PBM/IC			
- % aangevulde verantwoordingsafspraken			
- CORONIT onderzoek afgerond			
4. Structurele borging			
- Aantal aangenomen medewerkers (FTE)			
- Ingerichte P&C-cyclus			
- Ingerichte kennisbank			

SG
Financieel-Economische
Zaken
Ontwikkeling Financieel Beleid
en Beheer

Datum
25 augustus 2021